

Vårt datum: 2025-12-01

Ert datum: 2025-10-01

Vårt dnr: 33-2197/2025

Er ref: Dnr KN2025/01878

Yttrande

Klimat- och näringslivsdepartementet

Handläggare:
Carola Lindeberg

Ny myndighet för miljöprövning

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 7 oktober 2025 tagit emot ovanstående ärende för yttrande. Med anledning av detta vill SGU framföra följande.

Synpunkter om stegvis införande

Införandet av miljöprövningsmyndigheten ska enligt förslaget i PM ske stegvis. SGU ser både fördelar och nackdelar med detta. En stegvis införing kan ge en smidigare övergång utan allt för stora fördröjningar i pågående och i framtiden närstående tillståndsprocesser. Dock kan det finnas svårigheter med kompetensförsörjningen, då det finns en risk att det finns flera prövningsmyndigheter som konkurrerar om samma medarbetare. Förslaget innebär att det endast är miljöprövningsdelegationernas uppgifter som lyfts från länsstyrelsen och förs till den nya miljöprövningsmyndigheten medan mark- och miljödomstolarnas första instansprövningar inte lyfts över. Ordföranden och miljösakkunnig i miljöprövningsdelegationerna och länsstyrelsens handläggare, som bereder ärendena åt miljöprövningsdelegationerna, behövs fortfarande på länsstyrelserna varför det kan bli konkurrens om personalresurser med rätt kompetens. Det innebär i sin tur att det kan bli svårt med bemanningen av myndigheterna, vilket kan orsaka sämre arbete och risk för förseningar i tillståndsprocesserna.

I förslaget En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98) presenterades utöver förslaget om en ny miljöprövningsmyndighet också förslag om en omfattande översyn och revidering av regelverket kopplat till miljöprövning. När och om dessa förslag ska införas är oklart. Vi bildandet av en ny miljöprövningsmyndighet kan det finnas fördelar om stora förändringar av miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocessen redan är genomförda. Det ger den nya myndigheten möjlighet att upprätta rutiner och processer som är anpassade för uppdraget och gällande regler. Om en ny myndighet först ska påbörjas och driftsättas och därefter ändras förutsättningar med nytt regelverk, kan detta orsaka ett stort merarbete och förseningar i övergången.

De regelförändringar som föreslås i PM är relevanta för att få till stånd att uppgifter från nuvarande miljöprövningsdelegationer överförs till den nya miljöprövningsmyndigheten. Enligt förslag i SOU 2024:98 ska även länsstyrelsernas samrådshantering överföras till miljöprövningsmyndigheten. Enligt SGU skulle det ge stora fördelar att redan nu inkludera samrådshanteringen i de initiala uppgifterna för den nya miljöprövningsmyndigheten. Med en sammanhållen tillståndsprocess finns möjlighet att få en mer resurseffektiv och förutsägbär hantering av varje enskilt ärende.

Förtydligande kring organisation och lokalisering

Det framgår inte av PM hur den nya myndigheten ska organiseras eller lokaliseras, om myndigheten ska finnas på en plats eller ha flera lokalkontor. SGU skulle gärna se ett förtydligande kring detta.

SGU ser det som positivt att tillståndsprövningar samlas i en instans. Det skapar förutsättningar för lika hantering av ärenden och därmed ett mer rättssäkert och förutsägbart provningssystem. Det är dock tveksamt om enbart en organisationsförändring resulterar i en kortare handläggningstid, då det enligt förslaget är samma regelverk som behöver följas, åtminstone initialt.

En nationell miljöprövningsmyndighet riskerar att inte på samma sätt som de mer regionalt förankrade miljöprövningsdelegationerna ha möjlighet att effektivisera anmälnings- och tillståndprocessen genom en tät samverkan med kommuner eller länsstyrelser. Den kunskap om lokala och regionala omständigheter och förutsättningar som finns hos de regionala miljöprövningsdelegationerna om till exempel geologiska fyndigheter och mindre täktverksamheter riskerar också att gå förlorad, beroende på hur den nya miljöprövningsmyndigheten organiseras och lokaliseras.

Konsekvensen av att den nya miljöprövningsmyndigheten inte har enkel möjlighet att nyttja lokal och regional kunskap kan bli att stöd från nationella expertmyndigheter efterfrågas i större utsträckning än idag. Det behövs då ökade resurser till remiss-arbete på de nationella expertmyndigheterna.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Anette Madsen

I den slutliga handläggningen av ärendet har även juristen Anna Månsson deltagit. Statsgeologen Carola Lindeberg har varit föredragande.

Anette Madsen

Carola Lindeberg